

ઉકેલપત્ર : સત્સંગ પ્રવેશ - ૨

(સમય : બપોરે ૨ થી ૪.૧૫)

(રવિવાર, ૪ માર્ચ, ૨૦૧૨)

નોંધ :- (૧) આપેલ આવૃત્તિ પ્રમાણેના પુસ્તકના જવાબ જ માન્ય રાખવા. તે સિવાયની આવૃત્તિના જવાબ માન્ય ન રાખવા.

(૨) જમણી બાજુએ આપેલા અંકો જે તે પ્રશ્નના ગુણાંક દર્શાવે છે.

(૩) જમણી બાજુએ જવાબની બાજુમાં કૌંસમાં આપેલા અંકો જે તે પ્રશ્નના જવાબના પાઠ/પાના નંબર દર્શાવે છે.

અગત્યની સૂચના

પ્રશ્નપત્રમાં દરેક પેટા પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલ ખાનામાં, લખેલા ગુણની પછીના ખાલી ખાનામાં (ગુણ : ૧)
પરીક્ષાર્થીને આપેલ ગુણ લખવાના છે. જો પ્રશ્નનો જવાબ ખોટો હોય તો તે ખાનામાં '૦' (આંકડામાં શૂન્ય) લખવું.
ખરાં (✓) કે ખોટાં (X) ની નિશાની દરેક પેટા પ્રશ્નની ડાબી બાજુની ખાલી જગ્યામાં જ - પ્રશ્ન શરૂ થાય તે પહેલાં જ કરવી.

(વિભાગ - ૧ : કિશોર સત્સંગ પ્રવેશ, અગિયારમી આવૃત્તિ - ડિસેમ્બર ૨૦૦૯)

પ્ર.૧ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. (કુલ ગુણ : ૯)

નોંધ :- કોણ કહે છે ૧ ગુણ, કોને કહે છે ૧ ગુણ, ક્યારે કહે છે ૧ ગુણ.

૧. “પહેલાં તમે ધામમાં જાઓ, પછી હું આવું છું.” (૧૪/૩૪)

⇒ લાધીબાઈ - માતાજીને

⇒ લાધીબાઈએ ધામમાં જવાનો સંકલ્પ કર્યો ત્યારે માતાજી પણ સાથે જવા તૈયાર થયાં. તેથી લાધીબાઈએ કહ્યું.

૨. “પણ ભટ્ટજીએ એવું તે શું આપ્યું ?” (૧૫/૩૫) ⇒ સુરાખાયર - મહારાજને

⇒ ભટ્ટજીએ મહારાજના ચરણમાં તેર દોકડા મૂક્યાને મહારાજે ‘ગોપીનાથ મહારાજની જય’ બોલાવી તેથી સુરાખાયર પૂછે છે.

૩. “હું તો આપનો સેવક છું. મને આમ કાં કહો ?” (૩/૧૫)

⇒ વ્યાપકાનંદ સ્વામી - મહારાજને

⇒ બોટાદના હમીરખાયરની મરેલી ઘોડીને સજીવન કરી વ્યાપકાનંદ સ્વામી જ્યારે મહારાજના દર્શને આવ્યા. ત્યારે મહારાજ ખીમબાઈને કહે છે ‘અમારા પ્રભુ આવ્યા છે તેમને માટે થાળ કરજો.’

પ્ર. ૨ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) (કુલ ગુણ : ૬)

૧. દેવજીભાઈની વાત સાંભળીને સંતોને ઘણું આશ્ચર્ય થયું. (૯/૨૨)

જ. રાતના બાર વાગે દેવજીભાઈએ સંતોને કહ્યું : ‘હું તો ખેતરમાં આંટો દઈશ, પછી બસો માળા ફેરવીશ. ત્યાં નિંદર એક રાશવા છેટે ઊભી હશે, તેને બોલાવીશ ત્યારે આવશે. દેવજીભાઈની આ વાત સાંભળીને સંતોને ઘણું આશ્ચર્ય થયું.

૨. સગરામ ઝાંખો પડી ગયો પણ મનમાં રાજી થયો. (૨/૧૧)

જ. અગણોતેરા દુકાળમાં ધન-ધાન વગર પીડાતો સગરામ અને તેની સ્ત્રી મુક્તાનંદ સ્વામી પાસે જવા નીકળ્યા. રસ્તામાં પડેલા શેર ભારના રૂપાના તોડામાં પોતાની સ્ત્રીનું મન ન લોભાય તેથી સગરામે તેની ઉપર ધૂળ વાળી. તેની સ્ત્રીએ આ વાત જાણી ત્યારે કહ્યું અરે તમે ધૂળ ઉપર ધૂળ શું વાળી ! પારકી વસ્તુને તો હું ધૂળ જ સમજું છું. આથી સગરામ ઝાંખો પડી ગયો, પણ મનમાં રાજી થયો. (૨/૧૨)

૩. શ્રીજીમહારાજે જીવુબાને મીઠો ઠપકો આપ્યો. (૧૭/૫૨)

જ. ઉદેપુરના રાણી ઝમકુબા ભગવાન ભજવા માટે ગઢપુર આવેલા. જીવુબા તેમને ઓળખતા ન હોવાથી તેમની પાસે છાણ-વાસીદાનું કામ કરાવતા હતા. તે મહારાજ જોઈ ગયા ત્યારે

પ્ર.૩ ‘પ્રભાશંકર અને દેવરામ’ (૨૦/૫૬) - પ્રસંગ ઉપર પંદર લીટીમાં ટૂંકનોંધ લખો. (વર્ણનાત્મક) (કુલ ગુણ : ૫)

પ્રભાશંકરની જાન નીકળવાની તૈયારી હતી. ત્યાં વરરાજાના હાથમાં ખેપિયાએ કાગળ મૂક્યો. અને વરરાજાએ લગ્ન બંધ રાખવાનો નિર્ણય કર્યો. સગાવહાલાને બોલાવીને કહ્યું. મહારાજનો પત્ર છે મને વરતાલ તેડાવે છે. મહારાજની આજ્ઞા આગળ એમને જગતની દરેક વસ્તુ ગૌણ હતી. લગ્ન ફરી લેવાશે પણ મહારાજની આજ્ઞા ફરી નહિ મળે. આમ કહી વરતાલ જઈ મહારાજને મળ્યા. કાગળ મળ્યો ત્યારની પરિસ્થિતિનો નિખાલસતાથી જવાબ આપ્યો. સંવત ૧૮૬૬માં ફરીથી લગ્ન લેવાયા ત્યારે પણ એવું જ બન્યું. ડભાણમાં યજ્ઞની મહારાજની કંકોતરી મળી. ફરીથી લગ્ન ઠેલીને જવા તૈયાર થયા. માબાપે બહુ સમજાવ્યા. ત્યારે ભગતે કહ્યું : ‘બાપા ! લગ્ન તો આવતી સાલ થશે, પણ મહારાજ કંઈ ડભાણમાં ફરી યજ્ઞ કરવાના છે ?’ આવી જ ઉચ્ચ સમજણવાળા ભૂજના દેવરામભાઈ હતા. તેમના પત્ની ધામમાં ગયા ત્યારે સગાં સૌ રોકકળ કરવા લાગ્યા પણ દેવરામભાઈને શોક થયો નહિ. એમને મન તો મહારાજની મૂર્તિ સિવાય બધું જ ખોટું હતું. મહારાજની મૂર્તિમાં જ અનન્ય પ્રીતિ હતી. સગાંવહાલાંએ સ્નાન કરાવ્યું ત્યારે કહ્યું ‘બીજું પણ કોઈ મરી ગયું હોય તો કહી દેજો ભેગાભેગું નાહી નાખીએ.’ આવું બીજાથી બોલી શકાય નહિ.

પ્ર.૪ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. (કુલ ગુણ : ૫)

નોંધ :- અડધા સાચા જવાબનાં ગુણ આપવા નહીં.

૧. સત્ત્વશુદ્ધિથી કોનું દર્શન થાય છે ? (૧/૮)
૪. સત્ત્વશુદ્ધિથી બ્રહ્મનું દર્શન થાય છે.
૨. મહાભારત પ્રમાણે મદ્યમાંસ ત્યાગનો શો મહિમા કહ્યો છે ? (૧/૭)
૪. મહાભારત પ્રમાણે 'એક પુરુષ દર મહિને અશ્વમેધ યજ્ઞ કરે અને બીજો પુરુષ મદ્યમાંસનો ત્યાગ કરે તે બંને સરખા છે.'
૩. દૂબળી ભટ્ટનું ખરું નામ શું હતું ? (૧૫/૩૬)
૪. દૂબળી ભટ્ટનું ખરું નામ રણછોડજી મહારાજ હતું.
૪. દરિયા દેવે કોનું રૂપ લઈ ચારેય ભાઈઓની પરીક્ષા લીધી ? (૮/૨૧)
૪. દરિયા દેવે બ્રાહ્મણનું રૂપ લઈ ચારેય ભાઈઓની પરીક્ષા લીધી.
૫. રાઘવાનંદ અને વિશ્વાત્માનંદ સ્વામી કયા નામથી ઓળખાતા ? (૧૮/૫૪)
૪. રાઘવાનંદ અને વિશ્વાત્માનંદ સ્વામી 'જમતગડા સાધુ' નામથી ઓળખાતા.

પ્ર.૫ "એક જણે લાખ રૂપિયાની" (૨૪/૬૪) - નું નિરૂપણ લખો. (કુલ ગુણ : ૫)

નોંધ :- સ્વામીની વાત પૂરી લખી હોય તો - ૧ ગુણ, નિરૂપણના - ૪ ગુણ.

"એક જણે લાખ રૂપિયાની બુદ્ધિ લીધી તેમ જ મોક્ષની બુદ્ધિ પણ અનેક પ્રકારની મોટા થકી શીખાય છે."

એક રાજકુમાર અને એક પ્રધાનપુત્ર બંને મિત્રો. એક વાર તેઓ બીજે ગામ જવા નીકળ્યા. ત્યાં રસ્તામાં જંગલમાં રાત રોકાયા. સવારે બંનેને ભૂખ લાગી. બાજુના ગામમાંથી કંઈક ખાવાનું લઈ આવવા રાજકુમારે મિત્રને કહ્યું. પ્રધાનપુત્ર ઉપડ્યો. નજીકના ગામના દરવાજા બંધ હતા. ગામમાં એવું બનેલું કે ત્યાંનો રાજા નિર્વશ મરી ગયો. પ્રજાએ એમ નક્કી કર્યું કે સવારમાં શહેરનો દરવાજો ઊઘડતાં જે માણસ પહેલો શહેરમાં પ્રવેશ કરે તેને રાજગાદી આપવી. સવારે દરવાજો ઊઘડ્યો. ને પ્રધાનપુત્રે નગરમાં પ્રવેશ કર્યો. અને સૌએ તેને રાજા બનાવ્યો. આ બાજુ રાજકુમાર મિત્રની રાહ જોઈને થાક્યો. તે મિત્રને શોધવા નીકળ્યો. નજીકના તે જ ગામમાં એક દુકાને તેણે પાટિયું વાંચ્યું કે અહીં બુદ્ધિ વેચાય છે. કૂતુહલતાથી તે રાજકુમાર તે દુકાનમાં ગયો ને બુદ્ધિની કિંમત પૂછી. શેઠ કહે : 'એકથી લાખ રૂપિયા સુધીની બુદ્ધિ મળે છે.' તરત જ રાજકુમારે લાખ રૂપિયાની હીરાની વીંટી આપીને બુદ્ધિની માંગણી કરી. 'આપણાથી નાનો હોય અને તેને અધિકાર મળ્યો હોય તો તેને નમી દેવું.' શેઠે એક કાગળ ઉપર લખી આપ્યું. રાજકુમાર તે લઈને આગળ ચાલ્યો. ત્યાં રાજાની સવારી નીકળી. તેથી તે એકબાજુએ ઊભો રહ્યો. સવારી નજીક આવી ત્યારે રાજકુમારે જોયું તો હાથી ઉપર તો પોતાનો મિત્ર જ પ્રધાનપુત્ર રાજા તરીકે બેઠો હતો. પહેલાં તો તેના ઉપર ક્રોધ ચડ્યો. પણ પછી ચિઠ્ઠીમાં લખેલું યાદ આવ્યું. એટલે તરત જ તેણે નવા રાજાને નીચે નમીને સલામ ભરી. પ્રધાનપુત્રે પોતાના મિત્રને સલામ ભરતાં જોયો. રાજદરબારમાં આવી તેણે સૌને કહ્યું કે 'હવે હું રાજા છું તો મારી ઈચ્છા પ્રમાણે કરી શકું છું.' એમ કહી તેણે પોતાના મિત્રને રાજકુમારને તેડાવ્યો અને તેને રાજગાદી સોંપી દીધી. રાજકુમારે બુદ્ધિ ખરીદી અને તેનો ઉપયોગ કર્યો તો રાજગાદી મળી. તેમજ આપણું કલ્યાણ થાય તેવી બુદ્ધિ પણ મોટાપુરુષ પાસેથી મળે છે. આપણે તે બુદ્ધિયોગ મેળવવા માટે મોટાપુરુષનો સમાગમ કરીએ તો રાજકુમારને રાજ્ય મળ્યું તેમ આપણને અક્ષરધામ મળી જાય.

પ્ર.૬ નીચે આપેલા કીર્તન / અષ્ટક / શ્લોક વગેરે માંગ્યા મુજબ પૂર્ણ કરો. (કુલ ગુણ : ૮)

નોંધ :- કીર્તન / અષ્ટક / શ્લોક અડધા સાચા હોય તો એક (૧) ગુણ આપવો.

૧. પુરુષોત્તમ નારાયણ પોતે, પ્રગટ્યા માનવ દેહ ધરી, પ્રભુ
સ્વામી ગુણાતીત અનાદિ અક્ષર, પુરુષોત્તમ સહજાનંદજી, પ્રભુ (૧૩/૩૨)
૨. કૃપા કરો મુજ ઉપરે, સુખનિધિ સહજાનંદ,
ગુણ તમારા ગાવવા, બુદ્ધિ આપજો સુખકંદ.
અક્ષરપુરુષોત્તમ અહીં, પૃથ્વી ઉપર પધારિયા,
અનેક જીવ ઉદ્ધારવા, મનુષ્યતન ધારી રહ્યા. (૭/૨૦)
૩. સદૈવ સારંગપુરસ્ય રમ્યે, સુમન્દિરે અક્ષરધામતુલ્યે ।
સહાક્ષરં મુક્તયુતં વસન્તં, શ્રી સ્વામિનારાયણમાનમામિ ॥ (૬/૧૮)
૪. ગુજરાતી ભાષાંતર : ગંગા પાપને હરે છે, ચંદ્રમા તાપ હરે છે, કલ્પવૃક્ષ દરિદ્રતા હરે છે. પરંતુ મહાન સત્પુરુષો પાપ, તાપ અને દરિદ્રતા એ ત્રણેયનો નાશ કરે છે. (૨૨/૬૦)

(વિભાગ - ૨ : શાસ્ત્રીજી મહારાજ, તેરમી આવૃત્તિ - મે, ૨૦૧૧)

પ્ર.૭ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. (કુલ ગુણ : ૮)

નોંધ :- કોણ કહે છે ૧ ગુણ, કોને કહે છે ૧ ગુણ, ક્યારે કહે છે ૧ ગુણ.

૧. “આ વખતે શાસ્ત્રીને મૂકીને જશો નહીં તે ખાસ ભલામણ છે.” (૨૮/૫૧)

⇒ ગોરધનભાઈ કોઠારી - સૌ હરિભક્તોને

⇒ રુંદેલનું મંદિર પૂરું કરવા સ્વામીશ્રીના મંડળની માગણી કરતાં સૌ હરિભક્તો આચાર્ય મહારાજ અને કોઠારી પાસે ચાર વખત અહીંથી અહીં ગયા પણ ચોક્કસ જવાબ મળ્યો નહિ. છેવટે કોઠારીએ સૌને ભલામણ કરતાં કહ્યું.

૨. “આ ખીલી શેષનાગને માથે છે, માટે કાઢશો નહીં.” (૩૫/૬૨)

⇒ સ્વામીશ્રી (શાસ્ત્રીજી મહારાજ) - ધનજી મતાદારને

⇒ બોચાસણ મંદિરના દરવાજા માટે જોઈતી વધારાની જમીન પર બેચર કીસાએ મારેલી ખૂંટીઓ ધનજી મતાદારથી સહન ન થતાં તે ખૂંટીઓ કાઢવા તૈયાર થયા ત્યારે સ્વામીશ્રી કહે છે.

૩. “વરતાલના બે હજાર સાધુઓમાં શાસ્ત્રી યજ્ઞપુરુષદાસજી જેવો સર્વ પ્રકારે ધન-સ્ત્રીનો ત્યાગી મેં હજુ સુધી કોઈ દીઠો નથી.” (૨૭/૪૭)

⇒ કોઠારી (ગોરધનભાઈ કોઠારી) - ખુશાલ ભગતને

⇒ ગોરધનભાઈ શાસ્ત્રીજી મહારાજની વાતો સાંભળવા આવતા. તે બધાને રુચતું નહીં. તેથી કોઠારી ખુશાલ ભગતે ગોરધનભાઈને કહ્યું : તમે પણ બંડિયા સાથે શા માટે ભળો છો ? ત્યારે

પ્ર. ૮ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) (કુલ ગુણ : ૬)

૧. ‘આજથી મારાથી જે જે સત્કર્મ થાય, જે જે જીવોનું કલ્યાણ થાય, તે બધાનું પુણ્ય તમને છે.’ (૧૮/૩૩- ૩૪)

જ. જ્યારે યજ્ઞપુરુષદાસજીએ કોઠારી જીભાઈને એકાંતમાં બોલાવીને જાગા ભક્તનો મહિમા કહે છે. ત્યારે જીભાઈએ જાગા સ્વામીની માફી માંગી. તેમને ઓરડે તમામને જવાની છૂટ આપે છે, તેમને સભામાં વાતો કરવાની પણ પ્રાર્થના કરે છે. તેથી આ બંધી તોડાવનાર યજ્ઞપુરુષદાસજી જાગા ભક્તને મળવા ગયા ત્યારે જાગા સ્વામી કહે છે.

૨. આચાર્ય મહારાજે ડુંગર ભક્તને દીક્ષા આપવાની ઉતાવળ કરવાની ના કહી. (૮/૧૮)

જ. આચાર્ય મહારાજને ડુંગર ભક્ત જેવા હોંશિયાર અને બુદ્ધિશાળી સેવકની જરૂર હતી. જો તેમને દીક્ષા આપે તો ડુંગર ભક્ત પોતાના હાથમાંથી જાય માટે આચાર્ય મહારાજે ડુંગર ભક્તને દીક્ષા આપવાની ઉતાવળ કરવાની ના કહી.

૩. શાસ્ત્રીજી મહારાજે સોમાભગતને અંતરના આશીર્વાદ આપ્યા. (૪૧/૭૧)

જ. સોમા ભગત સ્વામીશ્રીના વચનમાં પૂરો વિશ્વાસ રાખીને ઝડપથી પથ્થર પર ચડી ગયા. અને તૂટી ગયેલા છયે દોરડાં જોરથી પાછાં બાંધીને નીચે આવીને સ્વામીશ્રીનાં ચરણોમાં નમી પડ્યા. આથી આવા વિશ્વાસી ભક્તને શાસ્ત્રીજી મહારાજે અંતરના આશીર્વાદ આપ્યા.

પ્ર.૯ નીચે આપેલા પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રસંગ ઉપર પંદર લીટીમાં ટૂંકનોંધ લખો. (વર્ણનાત્મક) (કુલ ગુણ : ૫)

૧. અડસઠ તીરથ (૪૪/૭૪) સારંગપુરથી સ્વામીશ્રી આશી પધાર્યા, ત્યાં તેમની સાથે યોગી સ્વામી હતા. ટેવ પ્રમાણે યોગી સ્વામી સવારે વહેલા ત્રણ વાગે ઊઠી મધુર રાગે પ્રભાતિયાં ગાતા. એકવાર તેઓ નરસિંહ મહેતાનું પદ “અડસઠ તીરથ મારા સંતને ચરણે, કોટી ગંગા કોટી કાશી રે.” તે ગાતા હતા. આ સાંભળીને મંદિરમાં સૂતેલા વૃદ્ધ રણછોડ ભગત અકળાયા. એ કહે, “મહારાજ ! આવું ન ગાઓ. આ કળિયુગમાં એવા સંત હોતા નથી. માટે આવા ગપ્પા ન મારો.” સ્વામી કહે, ‘ બહું સારું અમે બીજું ભજન ગાઈશું.’ એમ કહી તેમણે બીજું ભજન ઉપાડ્યું. પણ તે જ રાત્રે સ્વામીશ્રી કથા કરી સૂતા. રણછોડ ભગત નીચે સૂતા. તેઓ વૃદ્ધ અને માંદા હતા તેથી તેમને બહુ ઊંઘ ન આવતી. સૌ સૂતા પછી તેઓએ મંદિરની ડેલી બંધ કરી માળા ફેરવવી શરૂ કરી. એક કલાક બાદ ડેલી આપોઆપ ખૂલી ગઈ અને એક અતિ શ્વેત અને દૈવી દેખાય તેવી ગાય અંદર દાખલ થઈ. સ્વામીશ્રી સૂતા હતા ત્યાં આવી. સ્વામીશ્રીનાં ચરણોમાં માથું નમાવી ત્રણ વાર નમસ્કાર કર્યા. રણછોડ ભગતે આ જોયું. તેઓ ગાયની પાછળ ગયા. થોડીવાર ગાય દેખાઈ પછી તરત જ અદૃશ્ય થઈ ગઈ. તેમને ખાતરી થઈ ગઈ કે નક્કી અડસઠ તીર્થો ગાયનું રૂપ લઈને સ્વામીશ્રીનાં ચરણોમાં પાવન થવા આવ્યાં છે. સવારે યોગી સ્વામી જાગ્યા ત્યારે રણછોડ ભગતે સ્વામીને કહ્યું, ‘મહારાજ ! પેલું અડસઠ તીરથવાળું કીર્તન ગાઓ.’ સ્વામી કહે, ‘કેમ ભગત, કાલે તો ના કહેતા હતા !’ ભગત કહે, ‘મને ગાય રૂપે ગંગાના દર્શન થયાં તેથી મારી ભ્રાંતિ ભાંગી ગઈ.’ એમ કહી બધી વાત કરી અને કહ્યું કે ‘સ્વામી તો બહુ સમર્થ પુરુષ છે.’

૨. વિષમ દેશકાળ (૨૮/૪૮) વરતાલમાં સ્વામીશ્રી સામે ભલૂકતા રોષનો અગ્નિ જોતાં સૌ હરિભક્તોએ નક્કી કર્યું સ્વામીશ્રીને લઈને વરતાલની બહાર નીકળી જવું. સંવત્ ૧૮૬૨ના કાર્તિકી પૂનમના સમયે સ્વામીશ્રીના હેતવાળા સ્વામીશ્રીથી જરાપણ છૂટા પડતા નહોતા. તેથી તેઓ વધુ ખિજાયા. બારશના પારણાની ખીચડીમાં કાતિલ ઝેરની તીવ્ર વાસ આવતી હોવા છતાં પ્રસાદીનો અનાદર ન થાય તેથી સ્વામીશ્રી થોડી જમ્યા. તેમનું ગળું બળવા લાગ્યું. હરિભક્તોએ ઘી લાવી ને પાચું. આ રીતે બચી ગયેલા સ્વામીશ્રીને ચૂલામાં નાખી દેવાનો પ્રપંચ કર્યો. કૌરવોએ લાક્ષાગૃહમાં પાંડવોને સળગાવી દેવાનો પ્રપંચ કર્યો પણ પાંડવોની ભગવાને રક્ષા કરી, તેમ આ પ્રપંચ પણ એળે ગયો.

૩. વરતાલમાં અક્ષરપુરુષોત્તમનો જયઘોષ (૨૬/૪૫-૪૬) શાસ્ત્રીજી મહારાજે મંદવાડ ગ્રહણ કરેલ હતો તેથી ચૈત્રી પૂનમના સમયે પોતે વરતાલ જઈ શકે તેમ ન હતા. પરંતુ અગાઉથી તેમણે ભવિષ્ય ભાષ્યું હતું કે ‘વરતાલમાં આપણા વિરુદ્ધ સભા બોલાવવામાં આવી છે. પરંતુ સૌ અંદર-અંદર ઝઘડશે અને આપણું કોઈ નામ નહીં લે.’ સ્વામીશ્રીની આજ્ઞા લઈ ચાણસદથી કાળિદાસભાઈ તથા બીજા

હરિભક્તો વરતાલ ગયા પછી સ્વામીશ્રીએ ગલભાઈ નામના શૂરવીર હરિભક્તને બોલાવીને પૂછ્યું, 'વરતાલની સભામાં અક્ષરપુરુષોત્તમની જય બોલાવવાની તમારામાં હિંમત છે? ત્યારે તેમણે કહ્યું કે તમારી મરજી અને આજ્ઞા હોય તો હિંમત છે.' ગલભાઈ જુદી જ માટીના હરિભક્ત હતા. કારણ કે આવા વિરોધમાં હિંમત કોની ચાલે ? છતાં સ્વામીની આજ્ઞા ઝીલી લીધી. પૂનમની સભામાં જેવા આચાર્ય મહારાજ આવ્યા કે તરત જ ગલભાઈએ સહજાનંદ સ્વામી મહારાજની જય બોલાવી અને સૌએ તે ઝીલી લીધી. પછી તરત જ તેમણે અક્ષરપુરુષોત્તમ મહારાજની જય બોલાવી. તે પણ સૌએ ઝીલી પછી જ સૌને ખ્યાલ આવ્યો કે આ તો ભૂલ થઈ ગઈ, પરંતુ હવે શું ? સૌ જય બોલાવનાર ગલભાઈ પર કતરાવા લાગ્યા. પણ તેમનો પહાડી અવાજ, મોટી આંખો અને કદાવર રૂપ જોઈને કોઈ કાંઈ બોલી શક્યું નહીં બધા સમસમીને બેસી રહ્યા અને સૌ દાઝના માર્યા હતા તેથી સભા કથાવાર્તા કર્યા વગર વીખરાઈ ગઈ. સ્વામીશ્રીનાં વચનો સાચાં પડ્યાં અને કંઈ ઉપાધિ થઈ નહીં.

પ્ર.૧૦ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. (કુલ ગુણ : ૫)

નોંધ :- અડધા સાચા જવાબનાં ગુણ આપવા નહીં.

૧. ડુંગર ભક્તને કોણે વર્તમાન ધરાવ્યાં હતાં? (૨/૩)
૪. ડુંગર ભક્તને શુક્રમુનિએ (શુક્રસ્વામીએ) વર્તમાન ધરાવ્યાં હતાં.
૨. ઝોળી માટે સ્વામીશ્રી કુબેરભાઈને શું સમજાવતા ? (૪૫/૭૫)
૪. તમારી સેવા તો અપાર છે, પણ અનેક મુમુક્ષુઓને દર્શન થાય તે માટે જેમ મહારાજે ઝોળી માગી હતી તેમ અમારે માગવી છે.
૩. શાસ્ત્રીજી મહારાજને પ્રાગજી ભક્તનાં પ્રથમ દર્શન ક્યાં થયાં ? (૧૦/૨૦)
૪. શાસ્ત્રીજી મહારાજને પ્રાગજી ભક્તનાં પ્રથમ દર્શન સુરતમાં થયાં.
૪. ભગતજી મહારાજે યજ્ઞપુરુષદાસજીને 'ઠાકરિયો વીંછી' કેમ કહ્યા ? (૧૫/૨૭)
૪. યજ્ઞપુરુષદાસજી જ્યાં જાય ત્યાં મુમુક્ષુને ચટકા મારીને પ્રત્યક્ષ ભગવાન અને પ્રત્યક્ષ સંતની ઓળખાણ કરાવતા માટે તેમને 'ઠાકરિયો વીંછી' કહ્યા.
૫. શાસ્ત્રીજી મહારાજની સુવર્ણ જયંતી ક્યાં ઊજવાઈ ? (૫૩/૮૬)
૪. શાસ્ત્રીજી મહારાજની સુવર્ણ જયંતી અટલાદરામાં ઊજવાઈ.

પ્ર.૧૧ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો. (કુલ ગુણ : ૬)

નોંધ : એક કે એકથી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ જ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. ૨, ૪ (૩૨/૫૭)
૨. ૨, ૪ (૫૧/૮૫)
૩. ૧, ૨ (૩૭/૬૪)

પ્ર.૧૨ નીચે આપેલા ખોટાં વાક્યોને મથાળાના સંદર્ભમાં સાચાં લખો. (કુલ ગુણ : ૬)

નોંધ :- સંપૂર્ણ સાચું વાક્ય લખ્યું હશે તો જ ગુણ પ્રાપ્ત થશે. અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. ભગતજી : પરમ એકાંતિક સત્પુરુષ : વચનામૃતનાં પ્રમાણો સાથેની તેમની આવી દિવ્ય વાણી સાંભળી પ્રાગજી ભક્તની સાધુતાનો તેમને સૌને નિશ્ચય થયો. એવા પુરુષથી મહારાજ અણમાત્ર દૂર નથી, એ રહસ્ય સૌને સમજાયું. (૧૪/૨૭)
૨. શુદ્ધ ઉપાસનાનાં મંદિરો : સ્વામીશ્રી આણંદ પધાર્યા ત્યારે જ જગદ્ગુરુ શંકરાચાર્ય માધવતીર્થ પણ ત્યાં આવ્યા હતા. 'શાસ્ત્રી યજ્ઞપુરુષદાસ જેવા વિદ્વાન પોતાનામાં ભળે તો વરતાલવાળાઓને શાસ્ત્રાર્થમાં હરાવી શકાય' તેવા વિચારથી તેમણે સ્વામીશ્રીને મળવાની ઇચ્છા બતાવી. (૩૧/૫૬)
૩. સ્વામીશ્રીની મહત્તા : સ્વામીશ્રી વરતાલ હતા તે સમયથી દોલતરામભાઈ સ્વામીશ્રીને ઓળખતા હતા. સ્વામીશ્રી પ્રત્યે તેમને અપાર માન હતું. તેઓ ગુજરાતી અને સંસ્કૃત સાહિત્યના પ્રખર વિદ્વાન હતા. (૩૮/૬૬)
૪. બ્રહ્મવિદ્યાના પંથે : જો વિજ્ઞાનાનંદ સ્વામી જેવા મોટા નંદ સાધુના શિષ્ય પ્રાગજી ભક્ત જેવા હરિભક્તની વાતો સાંભળે અને તેમની પાછળ પાછળ ફર્યા કરે તો પછી સાધુઓની કિંમત કાંઈ નહીં રહે. સાધુઓને કોણ માનશે ? (૧૧/૨૨)
૫. ગુણાતીત માટે મૂંડાવ્યું છે : આપણા ઇષ્ટદેવ તો રાધાકૃષ્ણ કહેવાય. તેમને મૂકીને આ શાસ્ત્રી તો તેમના ગુરુ જાગા અને પ્રાગાની મૂર્તિઓ પધરાવશે. રાધાકૃષ્ણની મૂર્તિ મધ્ય મંદિરમાં પધરાવે તો જ મંદિર બરાબર થયું કહેવાય. (૩૮/૬૮)
૬. અટલાદરામાં મંદિરનો આદર : સ્વામીશ્રીએ જમીન બતાવી. તે વખતે ત્યાં હરિજનવાસ હતો. તેમને નવાં ઘર કરી આપી, મથુરભાઈએ એ જમીન સ્વામીશ્રીને આપી, મંદિર કરવા પ્રાર્થના કરી. (૪૮/૮૨)

